

Vana-Võromaa käsitöölise koostöö ümarlaua kokkuvõte

Toimus 16.10.2014 Võru Instituudis kell 14-17.30

Arutelu juhatasid Külli Eichenbaum ja Vilve Oja Võru Instituudist

Kohal olid:

Simona Sulbi, Aili Pöder, Ester Kuusing, Rael-Adelina Orasson, Inge Kõiver, Heli Pilt, Leila Meesaak, Helvi Hõimla, Ülle Fomotškina, Eerika Lääts, Elin Lihten, Marge Ojastu, Jana Kupits, Aila Kikas, Katre Piho, Liina Eller, Malle Avarmaa, Marika Sepp, Urmas Peegel, Ruti Jõgi, Jako Jaagu, Lilian Freiberg

PÄEVAKORRAS:

1. Sissejuhatus käsitöö projekti teemasse. Millised on programmi eesmärgid, plaanitavad tegevusvaldkonnad ja 2014 aasta tegevused. Külli Eichenbaum
2. Milline on Vana-Võromaa käsitöö praegu ja millised on käsitöölise mured. Uuringu tulemused. Vilve Oja
3. Kihnu e-kaubamaja näide. Skype ühendusel Mare Mätas SA Kihnu Kultuuriruumist
4. Võro värgi e-kaubamaja planeerimine. Mida oleks võrokestel e-poodi välja panna?
5. Võro kultuuri eripärast, selle kasutamisest ettevõtluses, sh. käsitöös. Külli Eichenbaum
6. Ühine arutelu teemal milliseid küsimusi lahendada kõigepealt.

1. Külli Eichenbaum tutvustas käsitöö koostöökoogu ideed, eesmäärke ja teema seost Uma programmi eesmärkidega. Uma programmist ja selle raames plaanitavast käsitöövaldkonna arendustegevustest annab ülevaate slaidiesitus Võru Instituudi kodulehel (teema: Vana Võromaa arõnguprogramm/käsitöölisi tsõõriklaud)

2. Vilve Oja tutvustas suvel toimunud käsitöösektori hetkeseisu uuringu kokkuvõtet. Uuringu eesmärkidest, valimist, osavõtnutest ja tulemustest on kokkuvõttev slaidiesitus Võru Instituudi kodulehel (teema: Vana Võromaa arõnguprogramm/käsitöölisi tsõõriklaud)

Uuringu tulemustest hoogu saanud arutelust kerkis esile ettepanek, et müügi teema paremaks lahendamiseks oleks tarvis uurida ka turupoolt. Kehva müük võib olla ka tingitud sellest, et käsitöö tegija teeb/müüb vaid talle endale meeldivaid esemeid, arvestamata, et ostjate soovid ja ootused on hoopis teistsugused. Ostjate ootuste uuring aitaks selles asjas ehk paremale selgusele jõuda.

3., 4. Külli juhatas sisse järgmise teema, milleks oli arutelu kohaliku käsitöö e-kaubamaja planeerimisest ja loomisest. Vaadati koos milline näeb välja üks e-kaubamaja lahendus Kihnu kaubamaja näitel. Selleks, et ettekujutust saada Kihnu kaubamaja toimimisest, oli skype teel ühendus

Mare Mätasega (SA Kihnu Kultuuriruum), kelle eestvõtmisel loodi ja avati 6 aastat tagasi Kihnu kaubamaja internetipõhine müügikoht.

Mare tutvustas kaubamaja saamislugu ja praegust hetkeseisu. Tuli välja, et algselt oli Kihnu kaubamaja plaanitud ka toidu pakkumise pool, kuid hiljem tehti siiski otsus, et olgu siis esindatud ainult käsitöö valdkond. Esmalt, kui e-kaubamaja avati, oli huvi suur ja kaupa osteti selle kaudu rohkem kui nüüd. Kindlasti on müügi ja kaupade nomenklatuuri rohkuse juures olnud määravaks e-poega toimetava inimese aktiivsus. Müügikäive on praegu küllaltki tagasihoidlik, pigem on sellise inernetikaubamaja rolliks kaupade reklaam ja Kihnu mainekujundus. Päris palju ostetakse poes näha olevat kaupa suviti Kihnus kohapeal, nt merepäevade ajal. E-poe kaupade juurdehindlus on umbes sama kui tavalises käsitööpoes või müügikohas.

Jätkus Külli eestvedamisel e-kaubamaja planeerimise arutamine. Uuringu käigus kogutud info ja piltide põhjal olid Külli ja Vilve kokku pannud võro e-poe toodete puu, et aimu saada millised valdkonnad/kaubad meil kohaliku pärandi toodetest juba praegu välja pakkuda oleks (vt Võru Instituudi kodulehel Vana Võromaa arõnguprogramm/käsitöölisi tsõõriklaud/e-poe plaanimine) Selgus, et tekstiil on meil tugev ja hästi esindatud valdkond, kus erinevaid pärandiga seotud tooteid on ka fotodele üles võetud. Kesisem on lugu jalanõude ja puust anumate-sõõgiriistade valmistajatega. Neid tuleb veel otsida. Jutuks tuli pildistamise teema. Fotod peaksid olema sellised, mis kutsuksid ostma s.t selged, keskkonda sulanduvad ja asjatundja töö. Kindlasti peaks poe avalehel olema lingid kohalikele toidule, loomemajandusele jne. et peale käsitöö oleks võimalik leida ka muud selle piirkonna eripärast kaupa/tooteid/teenuseid. E-poele on vaja head nime ja ka kujundust.

Arutelu käigus pakkusid mitmed kohalolijad välja oma ideid ja ettepanekuid lehe koostamise kohta. Urmas Peegel pani ette, et lehe koostaja võiks olla ikkagi professionaal, kes teab ja oskab näha tervikpilti kogu lehest. Ta peaks oskama soovitada, kuidas ja mida kujundada nii, et see jääks ostjale/küllastajale hästi silma. Lehe koostamisel ei tohiks raha kokku hoida, sest see saaks olema Vana-Võromaa kaubamärk. Tellida teenus, mis on vettpidav ja häid ideid andev teadjamehe töö (oskas soovitada Haanjas tegutsevat lehetegijat).

5. Suvel toimunud uuringu vastustest ja ka koos arutlemistest koorus välja, et käsitöö tegijad ei tea, mis see Vana-Võromaa pärand üldse on, kuidas ja kus seda kasutada. Ei osata oma kaupa müüa, ei olda müümise juures kindlad sest ei teata täpselt, kust kandist või kust see või teine kujund on üldse pärit. Käsitöölised arvates ei ole senini Vana-Võromaa pärandit üldse propageeritud, ei ole olnud põhjust seda edasi arendada. Igaüks on teinud endale meelepärased tooted omaette, mõtlemata, et see on (või võiks olla) osa Vana-Võromaa kultuuripärandist, seotud meie elu ja olemisega, mis on pisut teistmoodi kui mujal.

Seoses nende probleemide esile kerkimisega oli Külli ette valmistanud väikse viidete kogumi paberikandjal, kust võiks käsitöeline kasulikke teadmisi saada (lisatud memole). Seda teadsid kõik, et võru keel on tugev selle piirkonna kaubamärk, kuid kuna, miks ja kuidas kihelkonnad alguse said ei teadnud keegi.

6. Aruteluringis esilekerkinud mõtted:

Ühises ringis arutades jõuti arusaamisele, et vaja oleks laiemaid teadmisi Vana-Võromaa kultuuripärandist. Kindlasti peaks alustama A-st ja B-st, sest kui alusteadmised on tugevad, siis on ka

edasiarenduseks teadmisi ja kindlust. Külli pakkus välja, et temal on aja jooksul kogunenud erinevaid materjale, mida saaks kasutada. Teemasid, mida peaks läbi kõnelema, on päris palju, aga alustada tuleks ilmselt Vana-Võromaa ning siinse elulaadi tundmaõppimisest.

Kindlasti peaks Võro värgi tegemisse kaasama noori, näiteks pakkuda Viljandi Kultuurikolledži tudengitele välja uurimisteemasid, mis meile rohkem huvi pakuvad või mida on senini vähem kajastatud. Tegelikult on Külli ja Vilve sellele võimalikule ettepaneku tegemisele juba mõelnud ja kirjas on 12 teemat, mida tudengitele välja pakutakse.

Arutelu lõpuks jõuti arusaamisele, et käsitöölise kokkusaamised peaksid olema regulaarsed - siis teab aega planeerida ja kõnelemist vajavaid teemasid on päris palju (kultuuripärandi tundmaõppimine, võropärasus, kuidas seda kasutada müümisel, millised on võromaised märgid, kuidas e-poodi üles ehitada, ühise müügi korraldus laatadel jm)

Lepiti kokku järgmised kokkusaamised, mis võiksid toimuda iga kuu teisel neljapäeval, sel aastal siis järgmised on 13.novembril ja 11.detsembril.

Kokkuvõtte koostas Vilve Oja

20. oktoober 2014